

ovaj ili onaj lik najbolji ili jezično najpravi-
vlniji. Svaki je od njih za naciju koja ga
rabi najidealniji, svaki je od njih sastav-
nica njezina jezika, njezine jezične kulture.
Zašto da onda u našoj okolini, tj. u našem
društvu, negujemo dva lika zemljopisnog
imena za spomenuti europski poluotok? Za

tako nešto nema nikakve potrebe, takvim
bismo postupkom naš jezik razbijali, a ne
razvijali. Stoga pišimo/govorimo PIRENEJI
(ili PIRENEJSKI POLUOTOK), kako to
već pišu i govore naši pučkoškolci jer ih
u školi tako učimo.

Ratimir Kalmeta

O S V R T I

DOGOVARATI (NE)ŠTO ILI DOGOVA- RATI SE O (NE)ČEMU?

Neki su naši pisci i govornici izmislili
nepotpuni infinitiv glagola DOGOVARATI
(nešto ili što) umjesto da rabe uzajamni
ili recipročni povratni glagol DOGOVARA-
TI SE (o nečemu ili o čemu). Evo neko-
liko primjera uporabe nepotpunog glagola
DOGOVARATI, (velika su slova od R. K.).

a) *Radnici u organizacijama udruženog
rada, drugim samoupravnim organizacijama
i zajednicama samostalno ili zajednički s
radnicima u organizacijama udruženog ra-
da usmjerenog obrazovanja:*

— *DOGOVARAJU programe, potrebna
sredstva i kriterije i mjerila
vrednovanja rezultata odgojno-obra-
zovnog rada;*

b) *Radnici u osnovnim organizacijama
udruženog rada privrednih i društvenih
djelatnosti na osnovi svog samoupravnog
položaja u udruženom radu imaju pravo i
dužnost da u suradnji s radnicima u orga-
nizacijama udruženog rada usmjerenog o-
brazovanja:*

— *DOGOVARAJU programe, potreb-
na sredstva, kriterije i mjerila za
vrednovanje rezultata odgojno-o-
brazovnog rada;*

c) *Radnici u organizacijama udruženog
rada putem svojih delegata u samouprav-
noj interesnoj zajednici usmjerenog obra-
zovanja:*

— *DOGOVARAJU uvjete za razvoj i
unapređivanje usmjerenog obrazo-*

*vanja, djelatnost prosvjetno-peda-
goške službe i znanstveno-istraži-
vačkog rada od interesa za usmje-
reno obrazovanje;*

d) *Radnici u organizacijama udruženog
rada putem svojih delegata u Savezu su-
moupravnih interesnih zajednica usmjere-
nog obrazovanja:*

— *DOGOVARAJU zajedničku politi-
ku usmjerenog obrazovanja;*

— *DOGOVARAJU i osiguravaju uvje-
te za ostvarivanje programa od za-
jedničkog interesa na načelima u-
zajamnosti i solidarnosti;*

— *DOGOVARAJU zajedničke osnove
slobodne razmjene rada;*

— *DOGOVARAJU zajedničke osnove
za vrednovanje rezultata u organi-
zacijama udruženog rada usmje-
renog obrazovanja;*

Gramatika hrvatskoga književnog jezika
uči nas da su povratni glagoli neprelazni
i da zamjenica *se* formalno obilježava ne-
prelaznost. Glagol DOGOVARATI SE ne
možemo upotrebljavati bez povratne za-
mjenice *se*, kako to na primjer činimo s
glagolima *izgovarati, nagovarati, odgovara-
ti, ogovarati, pregovarati, prigovarati, pro-
govarati, ugovarati i zagovarati*; radnici
*izgovaraju, nagovaraju, odgovaraju, ogova-
raju, pregovaraju, prigovaraju, progovaraju,
ugovaraju i zagovaraju*. Osim toga glagol
DOGOVARATI SE ne ulazi u skupinu gla-
gola koji imaju dva infinitiva poput ovih:

grijati — grijati se, istaknuti — istaknuti se, liječiti — liječiti se, ljubiti — ljubiti se, naoružati — naoružati se, opskrbiti — opskrbiti se, ozlijediti — ozlijediti se, prehraniti — prehraniti se i rušiti — rušiti se. Uzajamnim ili recipročnim povratnim glagolom u rečenici izričemo radnju koju obavljaju *dva ili više subjekata uzajamno jedan na drugome ili jedan prema drugome*) v. Eugenija BARIĆ i dr. — *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb, 1979, str. 154, st. 456). Stoga je uporaba glagola DOGOVARATI SE bez povratne zamjenice *se* jezično neprihvatljiva. U navedenim ili sličnim slučajevima radnici ne mogu nešto DOGOVARATI, primjerice — nastavne programe, potrebna »redstva«, mjerila za vrednovanje rezultata odgojno-obrazovnog rada, uvjete za »razvoj i unapređivanje usmjerenog obrazovanja«, zajedničke osnove slobodne razmjene rada, itd. Radnici SE mogu DOGOVARATI ili DOGOVARAJU SE na primjer O sljedećem:

- O izboru sadržaja nastavnog programa;
- O pronalaženju potrebnih materijalnih i novčanih mogućnosti i mjerila vrednovanja rezultata odgojno-obrazovnog rada;

- O uvjetima razvoja usmjerene izobrazbe, rada prosvjetno-pedagoške službe i znanstveno-istraživačkog rada;
- O zajedničkoj politici na području usmjerene izobrazbe;
- O osiguranju uvjeta za oživotvorenje nastavnog programa;
- O pronalaženju zajedničke osnove za vrednovanje rezultata u organizacijama udruženog rada usmjerene izobrazbe.

Naposljetku, na jezično pravilnu uporabu povratnoga glagola DOGOVORITI SE upozorava dr. Radovan VIDOVIĆ u svojem priručniku *KAKO NE VALJA — KAKO VALJA PISATI*, Zagreb, 1969. Ovaj naš jezikoslovac na stranici 91 (primjer 51) poučava:

NE OVAKO: Došao je da stvari potanje DOGOVORI.

NEGO OVAKO: Došao je da se o stvarima potanje dogovori.«

Prema tomu i u ovome slučaju valja posegnuti za povratnim glagolom DOGOVORITI SE (o čemu ili o nečemu) a ne za glagolom DOGOVORITI (nešto).

Ratimir Kalmeta